

Aäron - Misleider of misleid?

Het volk wachtte lang op Mozes. Toen hij maar niet van de berg afkwam, verdrongen ze zich om Aäron en eisten van hem: ‘Maak een god voor ons die voor ons uit kan gaan, want wat er gebeurd is met die Mozes, die ons uit Egypte heeft geleid, weten we niet.’ Aäron antwoordde: ‘Neem dan uw vrouwen, zonen en dochters hun gouden oorkingen af en breng die bij mij.’ Hierop deden alle Israëlieten zonder aarzelen hun gouden oorkingen af en gaven die aan Aäron. Alles wat ze hem brachten smolt hij om en hij goot er een beeld van in de vorm van een stierkalf. Het volk riep uit: ‘Israël, dit is je god, die je uit Egypte heeft geleid!’ Toen Aäron besepte wat er gebeurde, bouwde hij een altaar voor het beeld en kondigde hij aan dat er de volgende dag een feest voor de HEER zou zijn. De volgende morgen vroeg brachten ze brandoffers en vredeoffers. Ze gingen zitten om te eten en te drinken, en stonden daarna op om uitbundig feest te vieren. De HEER zei tegen Mozes: ‘Ga terug naar beneden, want jouw volk, dat je uit Egypte hebt geleid, misdraagt zich. Nu al zijn ze afgeweken van de weg die ik hun gewezen heb. Ze hebben een stierenbeeld gemaakt, hebben daarvoor neergeknield, er offers aan gebracht en gezegd: “Israël, dit is je god, die je uit Egypte heeft geleid!”’ (Exodus 32:1-8)

Om deze geschiedenis goed te kunnen begrijpen en geen verkeerde conclusies te trekken, moeten we eerst terug naar het begin van de woestijnreis van het volk. We moeten terug naar het vertrek uit Egypte.

Vertrek uit Egypte

De Israëlieten trokken te voet van Rameses naar Sukkot; hun aantal bedroeg ongeveer zeshonderdduizend, vrouwen en

kinderen niet meegerekend, terwijl er bovendien een grote groep mensen van allerlei herkomst met hen meetrok. Ze voerden enorme kudden schapen, geiten en runderen mee. (Exodus 12:37,38)

Het gaat hier over een ‘**grote groep mensen van allerlei herkomst**’.

Andere vertalingen:

‘een **gemengde hoop van allerlei volk**’

‘een **bonte menigte**’

‘een **aantal mensen van niet- Joodse afkomst**’

Letterlijk: ‘Een groot gemengd gezelschap’ (trok met hen mee). Dit waren mensen die in Egypte ervoor gekozen hadden om met de Israëlieten mee te gaan bij hun uittocht. Het waren Egyptenaren en mensen uit andere landen. Mensen van allerlei nationaliteiten. Slaven en niet-slaven. Ze hadden blijkbaar iets bijzonders ontdekt bij de Israëlieten en wilden daar bij horen. Het kan nog niet het geloof van de Israëlieten zijn geweest, want zij hadden toen nog niet veel geloof. Er is een discussie over de vraag of het er 120.000, 240.000 of 360.000 waren. Een ander getal is ‘slechts’ 40.000. Als het er ‘slechts’ 40.000 waren is dat nog steeds een onvoorstelbaar groot aantal!

Deze zogenaamde proselieten hadden wel voor **het volk** van Israël gekozen - waarschijnlijk als gevolg van de bijzondere wonderen in Egypte - ze hadden niet voor **de God** van deze mensen gekozen. Ze waren dus niet als Ruth later: „*Uw volk is mijn volk en uw God is mijn God*”. Ze leefden nog gewoon met hun eigen goden. Ze waren heidenen en bleven bij de afgoderij. Zo gingen de afgodendienaars mee met Israël de woestijn in.

Deze meelopers waren meerdere keren de aanstokers van onrust

onder de Israëlieten:

Het samenraapsel van vreemdelingen dat met hen meetrok, was onverzadigbaar, en ook de Israëlieten begonnen weer te klagen. ‘Hadden we maar vlees te eten!’ zeiden ze. ‘We verlangen terug naar de vis die we in Egypte volop te eten hadden, naar de komkommers en watermeloenen, de prei, uien en knoflook. We drogen uit, we zien nooit iets anders dan dat manna.’ (Numeri 11:4-6)

De zwarte magie van Egypte

Deze vreemdelingen hielden zich bezig met de afgoderij uit die tijd. Die afgoderij kennen wij. Hij werd ook aan het hof van farao bedreven.

Mozes en Aäron gingen naar de farao en deden wat de HEER hun had opgedragen. Voor de ogen van de farao en zijn hovelingen gooide Aäron zijn staf op de grond, en de staf veranderde in een slang. De farao liet op zijn beurt de geleerden en tovenaars komen, en deze Egyptische magiërs bereikten met hun toverformules hetzelfde. Ieder gooide zijn staf neer, en elke staf veranderde in een slang. Maar de staf van Aäron verslond alle andere staven. (Exodus 7:10-12)

Mozes en Aäron deden wat de HEER hun opdroeg. Voor de ogen van de farao en zijn hovelingen hield Aäron zijn staf geheven boven de Nijl en sloeg ermee op het water, en toen veranderde het Nijlwater in bloed. De vissen gingen dood en de rivier stonk zo dat de Egyptenaren er niet meer uit konden drinken. Overal in Egypte was bloed. Maar de Egyptische magiërs bereikten met hun toverformules hetzelfde. Daarom bleef de farao onverzettelijk, hij wilde niet naar Mozes en Aäron luisteren, zoals de HEER gezegd had. Ook dit teken bracht hem niet tot andere gedachten, hij keerde zich om en ging terug naar zijn paleis. (Exodus 7:20-23)

De HEER zei tegen Mozes: ‘Ga naar de farao en zeg tegen hem: “Dit zegt de HEER: Laat mijn volk gaan om mij te vereren. Weigert u dat, dan straf ik uw hele rijk met een kikkerplaag. De Nijl zal wemelen van de kikkers; ze zullen uit het water komen en uw paleis binnendringen, tot in uw slaapkamer en uw bed toe, en ze komen in de huizen van uw hovelingen en van uw hele volk, zelfs in uw ovens en baktroggen. Ze zullen ook op u en op uw volk en uw hovelingen springen.”’

Toen zei de HEER tegen Mozes: ‘Zeg tegen Aäron dat hij zijn staf geheven houdt boven de rivieren, kanalen en moerassen om overal in Egypte kikkers te voorschijn te laten komen.’ Toen Aäron zijn arm boven het water hield, kwamen er kikkers uit; heel Egypte werd eronder bedolven. Maar de magiërs bereikten met hun toverformules hetzelfde: ook zij lieten overal in het land kikkers te voorschijn komen.” (Exodus 8:1-7)

De HEER zei tegen Mozes: ‘Zeg tegen Aäron dat hij met zijn staf op de grond moet slaan, dan zal in heel Egypte het stof veranderen in muggen.’ Zo gebeurde het. Aäron sloeg met zijn staf op de grond, en meteen zaten er muggen op mens en dier; in heel Egypte veranderde het stof in muggen. De magiërs probeerden met hun toverformules ook muggen te voorschijn te brengen, maar zij slaagden daar niet in. Omdat alle mensen en dieren onder de muggen zaten, zeiden de magiërs tegen de farao: ‘Hier moet een god de hand in hebben!’ Maar de farao bleef onverzettelijk, hij wilde niet naar Mozes en Aäron luisteren, zoals de HEER gezegd had. (Exodus 8:16-19)

Toen de magiërs moesten erkennen dat God groter was dan hun afgoden moet een aantal van deze mensen de kant van het volk Israël gekozen hebben.

Onder deze mensen waren Yonos (ook wel Yeyunos genoemd) en Yombros, die wij kennen als Jannes en Jambres. De Joden kennen hen als de grootste tovenaars uit het paleis van farao. Zij kennen hen zelfs als de zonen van Bileam. Zij zouden de mensen geweest

zijn die in de woestijn hun kornuiten opgestookt hebben om aan Aäron om een soort god te vragen, waarna de Israëlieten met hen meededen.

Waarschuwing in verband met de eindtijd

In het volgende gedeelte komt u de beide mannen - Jannes en Jambres - tegen:

Weet dat de laatste dagen zwaar zullen zijn. De mensen zullen egoïstisch zijn, geldzuchtig, zelfingenomen en arrogant. Ze zullen God lasteren, geen ontzag tonen voor hun ouders, ondankbaar zijn en niets heilig achten. Ze zullen harteloos zijn, onverzoenlijk, lasterziek, onbeheerst en wreed. Ze zullen het goede haten en onbetrouwbaar, roekeloos en verblind zijn. Het genot zullen ze meer liefhebben dan God, ze zullen de schijn van vroomheid ophouden, maar de kracht ervan miskennen. Keer je af van zulke mensen. Sommigen van hen dringen zich op aan hele families en krijgen dan vrouwen in hun macht die met zonde beladen zijn en door allerlei begeerten worden gedreven, die almaar willen leren maar nooit in staat zullen zijn de waarheid te kennen. Zoals Jannes en Jambres zich tegen Mozes hebben verzet, zo verzetten deze dwaalleraren zich tegen de waarheid. Het zijn mensen met een zieke geest en een onbetrouwbaar geloof. Maar ze zullen niet veel bereiken, want iedereen zal hun dwaasheid snel doorzien, zoals ook met Jannes en Jambres gebeurde. (2 Timotheüs 3:1-9)

Het probleem

En terwijl de Israëlieten de majesteit van de HEER zagen, als een laaiend vuur op de top van de berg, ging Mozes de wolk binnen en klom hij verder omhoog. Veertig dagen en veertig nachten bleef

hij op de berg. (Exodus 24:17,18)

Het volk wachtte lang op Mozes. Toen hij maar niet van de berg afkwam, verdrongen ze zich om Aäron en eisten van hem: ‘Maak een god voor ons die voor ons uit kan gaan, want wat er gebeurd is met die Mozes, die ons uit Egypte heeft geleid, weten we niet.’ (Exodus 32:1)

Volgens de overlevering was het hier weer het samenraapsel dat bij Aäron begon te klagen. Zij zeggen: „Maak een god VOOR ONS.” Ze willen iets voor zichzelf.

Het commentaar ‘Me’am Lo’ez’ vertaalt: „Maak voor ons een orakel”. Rabbijn Evers geeft het als volgt weer: „Zij zeiden tot mij: maak ons krachten, die voor ons uitgaan, want deze man Mosje, die ons uit het land Egypte heeft gevoerd, wij weten niet wat er van hem geworden is.”

Satan heeft ongetwijfeld hierin de hand gehad. Hij zaaide verwarring en twijfel onder het volk. Mensen moeten tegen elkaar gezegd hebben dat het onmogelijk is dat Mozes na 40 dagen zonder eten en drinken nog in leven kan zijn.

Omdat het Hebreeuwse woord voor God, goden, rechters, krachten, enz. allemaal hetzelfde is (elohim) betekent het niet dat wij moeten vertalen dat deze mensen een of meer andere goden wilden hebben. Ze wilden geen andere god, maar een vervanger voor Mozes. Ze wilden een gouden beeld - niet in de plaats van de God van de hemel, maar in de plaats van Mozes. Zij wilden een **orakel**, dat op een of andere manier geheimenissen kon meedelen en dat hen kon leiden door de woestijn. Het orakel moest voor hen uit gaan (:1). Het moest een verbindingsstuk zijn tussen hen en God in de hemel. Een soort middelaar. Dit orakel moest hen wegwijzen in de woestijn en moest hen vertellen wat in de toekomst zou geschieden. Het orakel moest zijn als de ‘tovenaars Mozes en Aäron in Egypte’ zoals het samenraapsel deze beide mannen bezien zal hebben.

Dit orakel, deze nieuwe leider willen zij ‘voor ons’. Ze willen hun eigen leider. Ze zagen dat de Israëlieten geleid werden door de wolk en vuurkolom. Nu wilde het samenraapsel ook een eigen leider. Dit samenraapsel was als een stel vagebonden te midden van het volk. Het waren avonturiers die wel met het volk meegegaan waren toen ze Egypte uitgingen, maar die niet hetzelfde doel en dezelfde eindbestemming hadden als het volk Israël. Deze mensen waren niet onderweg naar het land der vaders. Ze wilden wel de zegeningen van Israël ontvangen, maar niet het juk van Gods wet op zich nemen.

De afwezigheid van Mozes was een groot probleem voor het eigen volk en voor het samenraapsel, het volk van allerlei slag. Mozes was de samenbindende factor voor het volk onderling en voor hun contact met God in de hemel. En nu was Mozes er niet meer. Het volk dreigde van God los te raken en als los zand uit elkaar te vallen. Er was geen eenheid meer. Deze verdeeldheid werd versterkt doordat er al een aparte groep van niet-Israëlieten in hun midden was: het samenraapsel, de mensen van andere nationaliteiten en andere godsdiensten. In feite was hierdoor ‘de wereld in de kerk’ zoals wij het zouden noemen!

Deze vreemde mensen waren uit op ruzie, verdeeldheid en haat.

Nu zochten de mensen een vervanger voor Mozes die weer voor eenheid onder de mensen kon zorgen. Hiervoor kozen ze niet Aäron, noch iemand anders. Zij - de leiders van het samenraapsel - zochten het in magische zwarte kunst. Dat was zo opmerkelijk, dat Aäron later ook tegen Mozes vertelde, dat hij perplex stond toen er goud in het vuur geworpen werd en er zo maar een kalf uit te voorschijn kwam.

De oplossing

Aäron antwoordde: ‘Neem dan uw vrouwen, zonen en dochters

hun gouden oorringen af en breng die bij mij.’ Hierop deden alle Israëlieten zonder aarzelen hun gouden oorringen af en gaven die aan Aäron. (Exodus 32:2,3)

De mannen moeten naar de vrouwen gaan en de vrouwen moeten hun sieraden inleveren.

Nu moet u even niet kijken naar wat er staat, maar meer naar wat er niet staat. Er staat niet dat de vrouwen hun sieraden afdeden. Er staat dat de Israëlieten dit deden. Dan zijn de mannen! De vrouwen weigerden klaarblijkelijk om hun sieraden voor dit doel ter beschikking te stellen! Er zal zelfs niet één vrouw geweest zijn die een sieraad voor dit doel afstond! Dit getuigt van het hoge morele karakter van deze vrouwen. Dus moesten de mannen hun eigen oorringen afstaan. Het was de gewoonte vroeger onder Egyptenaren en Arabieren dat mannen oorringen droegen. In deze oorringen waren afgodische tekens gegraveerd. Het was een teken dat zij met hun oren naar deze afgoden zouden luisteren. Aäron wilde blijkbaar dat de mensen hun afgodische sieraden zouden inleveren.

Alles wat ze hem brachten smolt hij om en hij goot er een beeld van in de vorm van een stierkalf. Het volk riep uit: ‘Israël, dit is je god, die je uit Egypte heeft geleid!’ (Exodus 32:4)

Naardense Bijbel:

Die neemt het uit hun hand aan, geeft het vorm met een beitel en maakt het tot een stierkalf van gietwerk; dan zeggen ze: dit zijn je goden, Israël, die je hebben doen opklimmen uit het land van Egypte!

Nieuwe Luther Bijbel:

...en hij nam ze uit hunne handen, en ontwierp met ene stift ene beeltenis, en maakte een gegoten kalf daarvan; en zij spraken: Dit zijn uwe goden, Israël, die u uit Egypteland gevoerd hebben.

Herziene Staten Vertaling:

Hij nam ze van hen aan, hij bewerkte ze met een graveerstift en maakte er een gegoten kalf van. Toen zeiden zij: Dit zijn uw goden, Israëel, die u uit het land Egypte geleid hebben.

Willibrord vertaling:

Deze nam ze in ontvangst, bond ze in een buidel, en maakte er een stierkalf van. Toen riepen ze uit: 'Israëel, dit is de god die u uit Egypte heeft geleid.'

Hoewel het lijkt dat Aäron bewust een gouden kalf gemaakt heeft, zal hij later tegen Mozes zeggen, dat hij alleen maar het goud in het vuur geworpen heeft en dat er toen 'vanzelf' een gouden kalf uit gekomen is.

Let op: „Dit zijn uw goden” - meervoud! Dit moet betekenen dat er minstens twee gouden kalveren waren. Net als later in Dan en Bethel bij koning Jerobeam.

De tovenaars onder hen, zoals Jannes en Jambres, moeten de leiding gehad hebben bij dit bizarre gebeuren. Het waren mensen die zich bezig hielden met zwarte magie. Zij moeten bedoeld zijn met de 'ze' - 'Alles wat ze hem brachten'. Ze moeten met hun zwarte magie al het goud onder een bepaalde afgodische macht gebracht hebben. Aäron zal later vertellen, dat hij dit goud in het vuur geworpen had en dat er toen - zo maar - een gouden kalf uit gekomen was.

Er wordt vaak gedacht dat Aäron gezegd heeft: 'Israëel, dit is je god, die je uit Egypte heeft geleid!' De grammatica laat echter zien, dat deze woorden door meerdere mensen gesproken zijn. Vandaar dat onze vertaling spreekt over 'het volk'. Dat is net een beetje te vrij vertaald. Niet het hele volk heeft dit tegen zichzelf gezegd. Een aantal mensen heeft dit gezegd. Het ligt voor de hand dat het Jannes en Jambres waren die dit gezegd hebben!

Een feest...

Aäron wilde er zelfs een feest aan verbinden - niet voor de gouden kalveren, maar voor de HERE. Satan was duidelijk aanwezig! Het is vreemd dat Aäron nu een feest wilde vieren voor God. Niet voor het gouden kalf, maar voor God!

Toen Aäron beseftte wat er gebeurde, bouwde hij een altaar voor het beeld en kondigde hij aan dat er de volgende dag een feest voor de HEER zou zijn. (Exodus 32:5)

De NBV zegt dat het altaar 'voor het beeld' stond. Zo staat het niet in het Hebreeuws. Dan lijkt het inderdaad of er slechts één beeld stond. Het Hebreeuws zegt gewoon dat het 'er voor stond'.

Het altaar kwam bij het beeld of de beelden te staan, maar het feest was voor God. Nu lijkt Aäron helemaal de kluts kwijt te zijn. Hij heeft dit allemaal niet gewild. Hij heeft er echter wel aan meegewerkt en heeft hierdoor een zware schuld op het volk gebracht, zoals Mozes later zal zeggen.

Het Hebreeuwse woord voor 'feest' is niet hetzelfde woord als waarvan later sprake was bij de feesttent van Mozes. Daar is 'feest' de vertaling van het Hebreeuwse woord 'mo'ed'. Hier is het de vertaling van het Hebreeuwse woord 'chag'.

De volgende morgen vroeg brachten ze brandoffers en vredeoffers. Ze gingen zitten om te eten en te drinken, en stonden daarna op om uitbundig feest te vieren. (Exodus 32:6)

Naardense Bijbel:

Ze rechten hun schouders de volgende morgen, doen opgangsgaven opgaan en vredesgaven nadertreden; dan gaat de gemeente zitten om te eten en te drinken, en staan ze op om te stoeien...

Rabbi Onderwijzer:

Zij maakten zich den volgende dag vroeg op en brachten brandoffers en voerden vredeoffers aan; en het volk zette zich neder om te eten en te drinken, en zij stonden op om te schertsen.

Canisius vertaling:

En de volgende morgen droeg men brand(-) en vredeoffers op, en het volk zat neer, om te eten en te drinken, en ging zich vermaken.

Willibrord vertaling:

De volgende morgen droegen zij in alle vroegte brand - en slachtoffers op. De mensen gingen zitten om te eten en te drinken, daarna gaven zij zich aan feestelijk vermaak over.

Groot Nieuws Bijbel:

De volgende ochtend brachten zij brandoffers en offers voor de heilige maaltijd. Daarna gingen ze zitten om te eten en te drinken. Het werd een losbandig feest.

Staten Vertaling:

En zij stonden des anderen daags vroeg op, en offerden brandoffer, en brachten dankoffer daartoe; en het volk zat neder om te eten en te drinken; daarna stonden zij op, om te spelen.

Herziene Staten Vertaling:

Zij stonden de volgende dag vroeg op, brachten brandoffers en brachten ook dankoffers. Het volk ging daarna zitten om te eten en te drinken; vervolgens stonden zij op om uitbundig feest te vieren.

Het Hebreeuwse woord voor 'feest' dat hier gebruikt wordt is tsachaq. Het heeft de betekenis van lachen, de spot drijven.

Wat voor feest werd daar gevierd? Een feest dat paste in de lijn van Bileam (Moab). Een feest met offers, eten en drinken, en vermaak. Feest zoals het samenraapsel dit wilde. Een feest met afgoderij en seksuele zonden; overspel en hoererij.

Als het om ons als christenen zou gaan, zouden wij zeggen: ze haalden de wereld in de kerk.

Gods oordeel

De HEER zei tegen Mozes: ‘Ga terug naar beneden, want jouw volk, dat je uit Egypte hebt geleid, misdraagt zich. Nu al zijn ze afgeweken van de weg die ik hun geweest heb. Ze hebben een stierenbeeld gemaakt, hebben daarvoor neergeknield, er offers aan gebracht en gezegd: “Israël, dit is je god, die je uit Egypte heeft geleid!” (Exodus 32:7,8)

Deze mensen misdroegen zich. Wie? „Jouw volk”. God zegt niet ‘het’ volk of ‘Mijn volk’, maar ‘jouw volk’. Dat zijn de mensen die Mozes toestemming gegeven had om mee te reizen met Gods volk: het samenraapsel.

HSV:

Toen sprak de HEERE tot Mozes: Ga, daal af, want uw volk, dat u uit het land Egypte hebt geleid, heeft verderfelijk gehandeld. Zij zijn al snel afgeweken van de weg die Ik hun geboden had: zij hebben voor zichzelf een gegoten kalf gemaakt, zij buigen zich ervoor neer, offeren eraan en zeggen: Dit zijn uw goden, Israël, die u uit het land Egypte geleid hebben.

Dat is: ze hebben het verderf binnengehaald. Het is een waarschuwing voor ons. We moeten de wereld niet in de kerk halen en we moeten de wereld niet in ons eigen leven binnenhalen.

Wat Mozes deed (1)

Toen de beide mannen bij het kamp kwamen, zag Mozes het kalf en de dansende menigte. Woedend smeed hij de twee stenen plaquettes op de grond. Daar lagen ze in stukken aan de voet van de berg. Hij greep het kalf en smolt het in het vuur. Toen het goud was afgekoeld, vermaalde hij het tot poeder. Het goudpoeder gooide hij in het water en hij dwong de Israëlieten dit water te drinken. (Exodus 32:19,20)

Het lijkt op wat er moest gebeuren als een man zijn vrouw van overspel bedacht:

De priester laat de vrouw naar voren komen en brengt haar voor de HEER. Hij vult een kom met heilig water en vermengt dat met stof dat op de vloer van de tabernakel ligt. Nadat de priester de vrouw voor de HEER heeft gebracht, maakt hij haar hoofdhaar los en legt hij het herinneringsoffer, het graanoffer van de jaloezie, op haar handpalmen. Zelf heeft hij het bittere, vloekbrengende water in zijn hand. Dan spreekt de priester deze bezwering over de vrouw uit: ‘Als niemand anders dan uw eigen man gemeenschap met u heeft gehad, als u zich als gehuwde vrouw niet verontreinigd hebt door overspel te plegen, dan zal dit bittere, vloekbrengende water u niet deren.’ (Numeri 5:16-19)

Mozes liet het volk het goudstof opeten. Na verloop van tijd kwam het met hun ontlasting weer naar buiten. Dát was de waarde van hun orakel!

Gods toorn

Na veertig dagen en nachten gaf hij mij de twee stenen platen van het verbond, en zei: ‘Haast je naar beneden. Jouw volk, dat jij uit Egypte hebt meegenomen, misdraagt zich. Nu al zijn ze afgeweken

van de weg die ik hun heb geweest: ze hebben een godenbeeld gemaakt.’ En de HEER voegde eraan toe: ‘Ik weet inmiddels hoe onhandelbaar dit volk is. Houd me niet tegen: ik roei hen uit, zodat niets op aarde nog aan hen zal herinneren. Maar uit jou zal ik een volk laten voortkomen dat groter en machtiger is dan dit.’ Toen ging ik terug; ik daalde de berg af, die in vuur en vlam stond, en de twee platen van het verbond droeg ik met beide handen. En toen zag ik hoe u tegen de HEER, uw God, had gezondigd: u had een beeld gemaakt in de vorm van een stierkalf. Zo snel was u al afgeweken van de weg die de HEER u geweest had. Ik heb toen in uw bijzijn de twee platen die ik in mijn handen had, stukgesmeten. Ik wierp me ter aarde voor de HEER, net als de eerste keer, en bleef veertig dagen en nachten zo liggen [dat is dus: op de berg], zonder iets te eten of te drinken. Dat was omdat u zo zwaar gezondigd had: u had gedaan wat slecht is in de ogen van de HEER en hem daarmee getergd. Ik vreesde de toorn van de HEER, want hij was zo kwaad op u dat hij u wilde uitroeien. Maar ook ditmaal gaf hij mij gehoor. Ik heb toen in het bijzonder voor Aäron gebeden, want ook hem wilde de HEER doden, zo groot was zijn woede. Het bewijs van uw wangedrag, het stierenbeeld dat u gemaakt had, heb ik verbrand en verbrijzeld, versplinterd en verpulverd; het stof dat overbleef heb ik in de bergstroom gegooid. (Deuteronomium 9:11-21)

Houd de wereld buiten

God was boos op Aäron en het volk. Aäron was misleid, maar hij had zich niet moeten laten misleiden. Hij had moeten weten dat er niets goeds kon voortkomen uit de voorstellen van het samenraapsel. De wereld kan ons niet helpen bij het dienen van God!

Deze les kunnen wij ook leren uit het boek Ezra:

De tegenstanders van Juda en Benjamin hoorden dat de

teruggekeerde ballingen een heiligdom voor de HEER, de God van Israël, aan het bouwen waren. Zij gingen naar Zerubbabel en de familiehoofden, en zeiden: ‘Wij willen meehelpen met de bouw, want ook wij vereren uw God, wij offeren al aan hem sinds de dag dat Esarhaddon, de koning van Assyrië, ons hierheen heeft gebracht.’ Zerubbabel en Jesua en de andere familiehoofden van Israël antwoordden hun: ‘Wij mogen niet samen met u een tempel bouwen voor onze God. Wij alleen zullen die bouwen voor de HEER, de God van Israël, want alleen aan ons heeft Cyrus, de koning van Perzië, deze opdracht verstrekt.’ Vanaf de tijd dat Cyrus, de koning van Perzië, regeerde, tot onder de regering van koning Darius, probeerde de bevolking van het land het moreel van de Judeeërs te ondermijnen en hen bang te maken, om hen af te houden van de bouw. Ze kochten zelfs raadgevers om opdat die de plannen van de Judeeërs zouden vrijdelen. (Ezra 4:1-4)

Wat Mozes deed (2)

Toen riep Mozes Aäron ter verantwoording. “Wat hebben deze mensen jou misdaan, dat je zo’n zware zonde over hun hoofden brengt?” vroeg hij. “Word alsjeblieft niet kwaad,” verdedigde Aäron zich. “Je weet toch dat dit volk snel tot zonde vervalt? Zij zeiden tegen mij: ‘Maak een god voor ons die ons kan leiden, want het lijkt erop dat Mozes die ons uit Egypte bracht, iets is overkomen’. Toen zei ik: ‘Geef me jullie gouden ringen dan maar’. Die brachten ze allemaal bij me en ik gooide ze in het vuur en toen kwam dit kalf eruit!” Toen Mozes zag dat het volk zichzelf en zijn God kwijt was door de aanbidding van het kalf (op aanmoediging van Aäron en tot leedvermaak van hun vijanden) ging hij bij de ingang van het kamp staan en riep luid: “Laten zij die vóór de HERE zijn, bij mij komen!” Toen kwamen alle Levieten bij hem staan. Hij zei tegen hen: “De HERE, de God van Israël, zegt: ‘Ga het kamp door en dood jullie broers, vrienden en burenen.’ De Levieten gaven gehoor aan die opdracht. Die dag stierven ongeveer 3000 man. (Exodus 32:19-28)

De Leviëten waren getuigen geweest van de zonden van het volk. Zelf hadden zij zich niet schuldig gemaakt aan deze zonden. Daarom zijn zij nu ‘de getuigen die de eerste steen moeten werpen.’ [zie Deuteronomium 17:7 - „*De getuigen moeten, samen met de rest van het volk, de dader stenigen tot de dood erop volgt, en zelf moeten zij de eerste steen werpen. Zo moet u het kwaad dat zich bij u aandient in de kiem smoren.*”]

De ‘broers’ die de Leviëten moeten doden zijn niet mede-Leviëten. Het zijn broers die zonen zijn van dezelfde moeder, maar niet van dezelfde vader. De Leviëten moeten toen een groot aantal van het samenraapsel gedood hebben. Aangenomen wordt dat ze ook Jannes en Jambres gedood hebben.

Het oordeel over Aäron

Aäron zei: „Ik gooide ze in het vuur en toen kwam dit kalf eruit.” (:24) Met andere woorden: „Ik had geen idee dat dit kalf uit het vuur zou komen.” Wat Aäron hier zei was geen flauwe opmerking. Hij meende het. Door de zwarte magie van de tovenaars kwam er een kalf uit het vuur. Aäron had niet eerst een mal hiervoor gemaakt!

Mozes begreep dat het volk zich had laten gaan omdat Aäron niet ingegrepen had, en dat hun vijanden daarom de spot met hen zouden drijven. (Exodus 32:25)

NB: „Mozes ziet de gemeente aan: ja, teugelloos is die!, omdat Aäron hem de vrije teugel heeft gelaten tot leedvermaak bij hun tegenstanders.” (:25)

Aäron had het samenraapsel moeten ‘ontmaskeren’. Hij had het volk moeten wijzen op het feit dat deze ‘meelopers’ niet echt bij hen behoorden. Hij had ervoor moeten zorgen dat het volk zich afscheidde van het samenraapsel. Dat Aäron dit niet gedaan had,

was zijn fout. Zo werd hij schuldig aan de losbandigheid van het volk. Hier worden wij gewezen op de betekenis van heiliging: je moet je afscheiden van de wereld.

Straf

De volgende morgen zei Mozes tegen het volk: ‘U hebt zwaar gezondigd. Toch zal ik de berg op gaan; misschien kan ik de HEER ertoe bewegen u uw zonden niet aan te rekenen.’ Hierop keerde hij terug naar de HEER. ‘Ach HEER, ‘zei hij, ‘dit volk heeft zwaar gezondigd: ze hebben een god van goud gemaakt. Schenk hun vergeving voor die zonde. Wilt u dat niet, schrap mij dan maar uit het boek dat u geschreven hebt.’ De HEER antwoordde Mozes: ‘Alleen wie tegen mij gezondigd heeft, schrap ik uit mijn boek. Breng het volk nu naar de plaats die ik je heb genoemd; mijn engel zal voor je uit gaan. Maar op de dag van de verantwoording zal ik hen voor hun zonde ter verantwoording roepen.’ De HEER strafte het volk, omdat ze het kalf hadden gemaakt, het beeld dat Aäron gegoten had. (Exodus 32:30-35)

Gods bijzondere straf

De HEER zei tegen Mozes: ‘Vertrek van hier, met het volk dat je uit Egypte hebt weggeleid, en ga naar het land waarvan ik Abraham, Isaäk en Jakob onder ede heb beloofd dat ik het aan hun nakomelingen zou geven, een land dat overvloeit van melk en honing. Ik zal een engel voor je uit sturen en ik zal de Kanaänieten, de Amorieten, Hethieten, Perizzieten, Chiwwieten en Jebusieten verdrijven. Maar ik trek niet met jullie mee, want jullie zijn een onhandelbaar volk en ik zou jullie daarom onderweg kunnen doden.’ (Exodus 33:1,2)

God zond nu een engel met hen mee. Zelf ging Hij niet meer met hen mee. Dat is wat anders dan wat veel christenen denken,

namelijk dat God altijd bij hen bleef. God is teruggekeerd naar de hemel! Zonde in je leven kan zeer ernstige gevolgen hebben!

In het boek Deuteronomium wordt dit nog eens bevestigd, nu echter bij een andere gelegenheid:

Maar de HEER droeg mij op u te waarschuwen: 'Trek niet ten strijde - anders zullen jullie door je vijanden verslagen worden, want Ik ben niet in jullie midden.' (Deuteronomium 1:42)

en:

Na terugkomst klaagde u uw nood bij de HEER, maar hij wilde niet naar u luisteren en hield zich doof. (Deuteronomium 1:45)

Dit alles betekent niet dat God Zich helemaal van het volk losmaakte. Het was steeds een tijdelijke daad waarin Hij afstand nam van het volk, om later toch weer tot hen terug te keren. Hij kon hen niet blijvend los laten. Ze waren immers Zijn volk, Zijn oogappel.

Maar... de mogelijkheid om het land binnen te gaan, was bij het gouden kalf al bijna op komst maar na de geschiedenis met de verspieters voorlopig verkeken. Het werd een straf van 38 jaar verblijf in de woestijn.

Eerste keer engel die meeding

Ik stuur een engel voor jullie uit om je op je tocht te beschermen en je naar de plaats te brengen die ik voor jullie bestemd heb. Neem je voor hem in acht, gehoorzaam hem zonder tegenspreken, want hij handelt in mijn naam en zou jullie je opstandigheid niet vergeven. Als je hem gehoorzaamt en alles doet wat ik zeg, zal ik de vijand van jullie vijanden zijn en jullie onderdrukkers onderdrukken. Mijn engel zal voor jullie uit gaan naar het gebied van de Amorieten, de Hethieten, Perizzieten, Kanaänieten,

Chiwieten en Jebusieten, en ik zal die volken uitroeien. (Exodus 23:20-23)

Mozes heeft toen niet geprotesteerd, maar aanvaardde dat God een engel zou meegeven op de reis.

Nu (Exodus 33:2) vindt Mozes het heel moeilijk dat God alleen een engel zal geven om hen te leiden. Hij gaat erover in discussie met God.

Waarom zweeg Mozes de eerste keer en ging hij de tweede keer met God in gesprek?

De eerste keer zei God dat Hij een engel zou geven, terwijl Hij niet Zijn Goddelijke aanwezigheid (Zijn heerlijkheid) van hen zou wegnemen. De engel was er om hen de weg te wijzen door de woestijn, net zoals de ark voor hen uit reisde. Deze engel was er voor hun rust en veiligheid. Dat stelde Mozes gerust. Dit was geen probleem voor Mozes en hij ging hierover niet in gebed.

Tweede keer engel die meeding - God gaat toch mee

De tweede keer zei God dat Hij tevens Zijn Goddelijke aanwezigheid (Zijn heerlijkheid) zou wegnemen. Nu is Mozes zeer verontrust en hij zoekt in gebed het aangezicht van God. Want nu wordt de engel in verband gebracht met allerlei vijandige volken. Juist nu hebben zij de aanwezigheid van God Zelf zo hard nodig en nu zegt God dat Hij Zelf niet langer met hen meegaat.

God laat Zich door Mozes verbidden:

De HEER antwoordde: ‘Moet ik dan zelf meegaan om je gerust te stellen?’ Mozes zei: ‘Als u niet zelf meegaat, laat ons dan niet verder trekken. Hoe zou moeten blijken dat u mij goedgezind bent,

mij en ook uw volk, tenzij u met ons meegaat? Alleen dan nemen wij immers een bijzondere plaats in onder de volken die de aarde bewonen.’ De HEER zei tegen Mozes: ‘Ik verzeker je dat ik zal doen wat je vraagt, want ik ben je goedgezind en ik heb je uitgekozen.’ (Exodus 33:14-17)

Hier zien wij iets heel bijzonders: God laat Zich door Mozes ‘ombidden’ (als ik het zo mag noemen). God gaat in op het gebed van Mozes en verandert van gedachten. Hij zal alsnog toch bij het volk blijven.

Zoals later de Here Jezus zou toegeven aan de vraag van de Kananese vrouw - die Hij eerst weigerde te helpen omdat zij een niet-Joodse vrouw was - zo gaf God nu toe aan de vraag van Mozes. Zou God bij andere mensen of volken niet van gedachten veranderd zijn, bij Israël is dit wel het geval. Israël is Zijn oogappel en het volk vindt steeds genade in Zijn ogen. God kan hen straffen, maar vergeeft hen daarna ook onmiddellijk. Nooit zijn ze uit Zijn hand gevallen en nooit zullen zij uit Zijn hand vallen!

Ik Zelf - letterlijk: Mijn aangezicht. Hebreeuws: paniym, een meervoudig woord maar altijd als enkelvoud gebruikt. Dus eigenlijk: al mijn aangezichten. Alle manieren waarop Ik naar je kan kijken. Mijn aangezicht - het betekent: Mijn tegenwoordigheid, Mijn aanwezigheid.

Het wordt vertaald als gelaat, aangezicht, aanschijn, tegenwoordigheid, persoon.

Naardense Bijbel:

Hij zegt: als mijn gelaatstrekken meegaan, zal ik je dan tot rust brengen? Hij zegt tot hem: als uw gelaatstrekken niet meegaan, laat ons dan niet van hier opklimmen!(-) waaraan wordt anders geweten dat ik genade heb gevonden in uw ogen, ikzelf en uw gemeente, niet doordat gij met ons mee gaat?- en wij zó

*onderscheiden zijn, ikzelf en uw gemeente,- van heel de
gemeenschap op het aanschijn van de rode grond? (Exodus
33:14-16)*

HSV:

*En Hij zei: Moet Mijn aangezicht meegaan om u gerust te stellen?
Toen zei hij tegen Hem: Als Uw aangezicht niet meegaat, laat ons
dan van hier niet verdertrekken. Want hoe moet het anders bekend
worden dat ik genade gevonden heb in Uw ogen, ik en Uw volk? Is
het niet daardoor dat U met ons meegaat? Daardoor zullen wij, ik
en Uw volk, afgezonderd zijn van alle volken die er op de
aardbodem zijn.*

God kan het toch niet laten om bij het volk te blijven. Dat is
onvoorwaardelijke liefde!

Wij nemen immers een bijzondere plaats in... (:16)

Hebreeuws: ve-nafli-nu. Het betekent: afgezonderd, gescheiden
van, maar ook: aanzienlijk, belangrijk.

Het is zelfs mogelijk dat ‘ve-nafli-nu’ afkomstig is van het
Hebreeuwse woord ‘pele’, dat ‘wonder’ betekent. Mozes is zich
bewust dat het volk een ‘wonder-volk’ is, dat door middel van
wonderen door God geleid en bestuurd wordt. Israël mag niet
leven als de andere volken, door middel van afgoderij en zwarte
magie.

Bileam had dit later goed begrepen toen hij zei:

*Voortekens lezen is Jakob vreemd, van waarzeggerij houdt Israël
zich ver; God zelf spreekt tot Jakob, op zijn eigen tijd, God zelf
zegt tegen Israël wat hij bewerken zal. (Numeri 23:23)*

Mozes vertrok uit de legerplaats

naar een speciale tent

Mozes sloeg steeds buiten het kamp, op ruime afstand ervan, een tent op die hij de ontmoetingstent noemde. Ieder die de HEER wilde raadplegen, ging naar de ontmoetingstent buiten het kamp. (Exodus 33:7)

‘Steeds’ is een toevoeging van de vertalers! Mozes deed het nu voor het eerst. Dit was zijn reactie op de zonde van het gouden kalf.

En Mozes nam de tent en sloeg haar op buiten het leger, verwijderd van het leger, en noemde haar: tent der samenkomst; en het geschiedde: al wie den Eeuwige zocht, ging naar buiten naar de tent der samenkomst, die buiten het leger was.

HSV:

En Mozes nam de tent en zette die voor zichzelf buiten het kamp op, een eind van het kamp vandaan; en hij noemde hem de tent van ontmoeting. Zo gebeurde het dat ieder die de HEERE zocht, naar de tent van ontmoeting moest gaan, die zich buiten het kamp bevond.

Mozes scheidde zich af van het zondige volk. God had ook gezegd dat Hij niet meer bij het volk kon blijven. Nu kon Mozes het ook niet meer.

Mozes zet nu een tent een eind buiten de legerplaats van het volk. God is vertrokken en Mozes vertrekt eveneens. Hij blijft beschikbaar en hij blijft bereikbaar. Hij kan echter niet in hun midden blijven om daar contact met God te hebben. Als hij contact met God wil hebben, moet hij zich afzonderen van het volk! Hier sprak God met hem en tot hem. Hier kreeg hij uitleg over de wet van God.

De tent heet eerst (in :7) gewoon ‘tent’, daarna ‘ontmoetingstent’ (ook in :7). Het Hebreeuwse woord is ‘ohel’ (tent) en daarna ‘ohel mo’ed’, dat is tent der samenkomst, maar beter: feesttent! Zoals de Bijbelse feesten voor Israël heilige feesten waren waarin zij God ontmoetten, zo is deze tent voor Mozes ook een feesttent, waarin hij een heilige ontmoeting met God mag hebben.

Wij moeten ook zorgen dat we zulke plaatsen hebben in ons leven: de binnenkamer, zei de Here Jezus.

De tent geeft eigenlijk een profetisch beeld van wat later de stad Jeruzalem zal zijn:

*Aanschouw dan Sion, de stad waar wij onze feesten weer vieren.
Met eigen ogen zul je Jeruzalem zien, een oord waar je
ongestoord kunt wonen, een tent die nooit wordt afgebroken,
waarvan geen tentpin ooit wordt uitgerukt en geen touw wordt
losgemaakt. (Jesaja 33:20)*

Letterlijk: ‘de stad mo’ed’, de feeststad, de stad van ontmoeting, de stad van samenkomst.

Deze profetie zal in vervulling gaan als de Messias naar Jeruzalem komt. Dan zullen de Israëlieten in Jeruzalem met Hem samenkomen en het zal een groot heilig feest voor allen worden. Dan zullen zij uitleg krijgen over het Woord van God. De Messias zal hen het Woord van God verklaren. Allen die het Woord van God willen leren kennen, zullen dan naar Hem toe gaan in de feeststad, de stad van het heilige feest. Gods heerlijkheid zal weer in Jeruzalem zijn. Mensen zullen opnieuw naar Jeruzalem komen om verzoend te worden met God, om vergeving van hun zonden te ontvangen en gereinigd te worden in hun hart en leven. Bij de Here Jezus zullen zij Gods heerlijkheid leren kennen.

En Aäron...?

We lezen niet dat Aäron door God gestraft is. God heeft ook gekeken naar het feit dat Aäron misleid was. Hij was schuldig maar er waren ‘verzachtende omstandigheden’. Het gevolg is dat Aäron niet gedood werd, maar dat hij tot op hoge leeftijd hogepriester mocht blijven.

Wat is de les voor ons?

Loop niet in een en hetzelfde span met ongelovigen. Wat is de verwantschap tussen gerechtigheid en wetteloosheid? Wat heeft licht met duisternis te maken? Waarin lijken Christus en Beliar op elkaar? Wat hebben een gelovige en een ongelovige gemeen? Wat heeft de tempel van God met afgoden te maken? Wijzelf zijn de tempel van de levende God, zoals God heeft gezegd: ‘Ik zal bij hen wonen en in hun midden verkeren, ik zal hun God zijn en zij mijn volk. Daarom zegt de Heer: Ga weg bij de ongelovigen, zonder je van hen af en raak niets aan dat onrein is. Dan zal ik jullie aannemen en jullie vader zijn, en jullie mijn zonen en dochters - zegt de almachtige Heer. (2 Corinthe 6:14-18)

Veel jongens lijken tegenwoordig te denken dat je moet proberen zo snel mogelijk een meisje in bed te krijgen - zoals dat heet - al hoeft het niet per se in bed te gebeuren.

Veel gelovige jonge mensen denken dat het niet per se nodig is dat je met een gelovige verkering krijgt en later trouwt.

Veel gelovige mensen denken dat het niet erg is om heel goede vrienden te zijn met puur ongelovige mensen.

Er zijn kerken waar niet eens meer gekeken wordt naar wat je wel of niet gelooft. Kun je olie met water mengen? Nee. Kun je gelovigen met ongelovigen vermengen? Nee. Dan krijg je een satanische beïnvloeding onder de christenen en worden de gelovigen meegezogen in een spiraal die steeds onheiliger wordt

en waarbij je steeds verder bij God en de Here Jezus vandaan komt te leven.

De Israëlieten hebben veel geleden door hun vermenging met het samenraapsel dat uit Egypte met hen meereisde. Laat het een les voor ons geestelijk leven zijn!

Zou God soms nog steeds straffen?

Denk aan de waarschuwende woorden van de apostel Paulus in verband met zonden onder de gemeenteleden van Corinthe:

Daarom zijn er onder u veel zwakke en zieke mensen en zijn er al velen onder u gestorven. Als we onszelf zouden toetsen, zouden we niet worden veroordeeld. Maar nu velst de Heer zijn oordeel over ons en wijst hij ons terecht, opdat we niet samen met de wereld zullen worden veroordeeld. (1 Corinthe 11:30-32)

Petrus schrijft:

Besef goed dat de tijd van het oordeel is aangebroken. Dat oordeel begint bij Gods eigen mensen. Als het bij ons begint, hoe zal het dan aflopen met hen die weigeren het evangelie van God te aanvaarden? (1 Petrus 4:17)

We moeten waarmaken dat we behoren bij ‘het volk van God’.

Andere boeken van ds. H.G. Koekkoek

Andere boeken en brochures van ds. H.G. Koekkoek		
Titel	Euro	ISBN
Moet je bang zijn voor het sterven als je een christen bent?	3,45	978 90 70700 36 0
Begrafenis of crematie	2,45	978 90 70700 34 4
Abortus, Euthanasie en suïcide	4,75	978 90 70700 37 9
De Bijbel en de Doop	7,50	978 90 70700 25 5
De engelen van God	9,50	978 90 70700 38 7
De geheimen van de offers	11,30	978 90 70700 17 4

De Heilige Geest en een bijzonder leven	15,95	978 90 70700 43 0
De Hemel en de Hel	7,50	978 90 70700 24 7
De Zegen - Wat is dat?	7,50	978 90 70700 28 x
Echtscheiding en Hertrouwen	9,50	978 90 70700 21 2
Effectieve Evangelisatie	11,25	978 90 70700 33 6
Het Avondmaal	7,50	978 90 70700 26 3
Het Huwelijk in de Bijbel	7,50	978 90 70700 18 2
Homoseksualiteit en de Bijbel	3,95	978 90 70700 35 2
Man en Vrouw of Broer en Zus	12,45	978 90 70700 41 7

Jeruzalem waar Jezus was	9,50	978 90 70700 29 8
Met Plagen Geslagen (Mozes en Farao)	9,50	978 90 70700 20 4
Mohammed, de islam, de Koran en de Bijbel	15,95	978 90 70700 44 7
Orgaandonatie, de Bijbel en ik	2,70	978 90 70700 23 9
Profetie en Toekomst deel 1	15,90	978 90 70700 39 5
Profetie en Toekomst deel 2	15,90	978 90 70700 40 9
Profetie en Vervulling	10,50	978 90 70700 31 x
Reuzen op aarde	7,50	978 90 70700 27 1
Steden waar Jezus was	9,50	978 90 70700 30 1

Was Jezus de Joodse Messias?	15,90	978 90 70700 32 8
Jona en Ninevé	9,50	978 90 70700 46 1

Sommige van bovengenoemde uitgaven zijn ook verkrijgbaar als eBook.

Zie www.hetlichtdeslevens.nl en eBook.nl

Als u geheel gratis een catalogus van al onze uitgaven wilt ontvangen, neem dan contact op met het adres hieronder. Hier kunt u ook het door ons uitgegeven tweemaandelijks blad met leerzame en interessante Bijbelse onderwerpen, geschreven door ds. H.G. Koekkoek, verkrijgen. Het wordt u geheel gratis toegezonden.

Stichting Het Licht des Levens

Dr. Lovinklaan 3

2405 CM Alphen aan den Rijn

tel.: 0172 - 47 58 60

www.hetlichtdeslevens.nl

e-mail: ds.koekkoek@hetlichtdeslevens.nl